

Uit de bodem van de Contreie

De oudste en gaafste vondst

Wat een jager 4000 jaar geleden verloor, verrast nu de archeoloog

Bij de opgravingen in de Contreie is vorige week een bijzondere vondst gedaan: een pijlpunt van vuursteen. Het 2,7 x 2,2 cm kleine voorwerpje is een van de oudste vondsten van de opgraving tot nu toe, en zeker het gaafste. Hoe is het hier terechtgekomen?

Een stukje prehistorisch vakmanschap

De archeologen van ADC ArcheoProjecten keken verbaasd op, toen ze vorige week bij het uitgraven van een doodgewoon paalspoor een bijzonder voorwerpje vonden. Het gaat om een pijlpunt, met groot vakmanschap en veel geduld gemaakt van een stukje bruine vuursteen. De pijlpunt dateert uit de Vroege of Midden-Bronstijd, ergens tussen 2000 en 1500 voor Christus. Hoewel de mensen toen (de naam 'Bronstijd' zegt het al) al wapens en werktuigen konden maken van brons, bleven ze voor bepaalde voorwerpen nog lange tijd het goede, oude vuursteen gebruiken. Dat materiaal laat zich tamelijk gemakkelijk bewerken en is scherp als glas, waardoor het voor veel doeleinden te gebruiken is. Juist in de Bronstijd kon een ervaren vakman de meest ingewikkelde vormen maken van een stuk vuursteen. Deze pijlpunt laat duidelijk zien, waar men toe in staat was. Het puntje is volkomen symmetrisch en is aan alle kanten fijn afgewerkt ('geretoucheerd' zegt de archeoloog). Het heeft een gemene scherpe punt en twee weerhaken. Het is ooit met hars of pek bevestigd geweest aan een houten schacht. Die is natuurlijk allang verdwenen, maar de punt heeft de eeuwen overleefd. Ongetwijfeld heeft een jager de pijl verschoten, heeft zijn doel gemist en de pijl met zijn gloednieuwe punt niet meer teruggevonden. Pech voor hem, geluk voor de archeoloog.

Bronstijdvondst in een Romeins gat

De pijlpunt is het oudste herkenbare voorwerp van de hele opgraving. Het oudste wat tot dan toe was gevonden, waren de paalsporen rondom een grote grafheuvel uit ongeveer 1250 voor Christus. De punt is eeuwen ouder. Maar hij is gevonden in de vulling van een gat, dat een paar eeuwen ná Christus is gegraven. Dat gat ligt namelijk pal naast de sporen van een boerderij uit de Romeinse tijd, zoals er in de Contreie al veel zijn opgegraven. Het gat zal dus ook wel in die periode zijn gegraven, al weten we niet waarvoor.

Hoe is de pijlpunt - die ten tijde van het graven van het gat al zo'n 2000 jaar oud was! - daar terechtgekomen? Er zijn twee mogelijkheden. Een bewoner van de nederzetting uit de Romeinse tijd heeft het stukje steen opgeraapt en heeft het herkend als iets bijzonders, al kon hij of zij niet weten, hoe oud het was. Vervolgens heeft die persoon de punt begraven, misschien bij wijze van offer. Zulke dingen kwamen vaker voor, zo is uit verschillende opgravingen gebleken.

De tweede mogelijkheid is minder romantisch: de eeuwenoude pijlpunt bevond zich in de bodem en is bij het graven van het gat gewoonweg daarin gerold, zonder dat iemand het heeft gezien. Pas de archeoloog die vorige week het gat uitspitte, zag het kleinood als eerste sinds de onfortuinlijke jager hem duizenden jaren geleden verspeelde. Binnenkort is hij voor iedereen te zien in de vitrine in het stadhuis van Oosterhout.